

MOLDOVA - PROIECT DE APROVIZIONARE DURABILĂ CU APĂ (IRIGAȚII)

Etapa studiului de fezabilitate

*Planul de implicare a părților
interesate - IndC*

Martie 2026

 	BRL Ingénierie 1105 Av Pierre Mendès-France BP 94001 30001 NIMES CEDEX 5
Subcontractant	ADI Asociația Obstească Str Petru Movila, 23/8, et. Parter, Chișinău, Republica Moldova birou@adi.md +373-22-835323 / +373-22-835324

Data documentului	14/04/2025
Contact	Pierre SAVEY

Proiect	MOLDOVA - PROIECT DE ALIMENTARE DURABILĂ CU APĂ (IRIGAȚII) - Studiu de fezabilitate
Referință proiect BRLi	A01576
Versiunea documentului	C.

Data publicării	Versiune	Observare	Compilat de	Verificat și validat de
30/04/2025	O		QRE/CCR/RVD	Anunț de interes public
04/07/2025	B.	Revizuit după comentariile trimise de BERD la 16 iunie 2025	QRE/CCR/RVD	Anunț de interes public
03/03/2026	C.	Actualizat conform indicelui F din Raportul Final	Anunț de interes public	Anunț de interes public

PLANUL DE IMPLICARE A PĂRȚILOR INTERESATE

1	INTRODUCERE ȘI DOMENIUL DE APLICARE AL ACESTUI SEP	1
2	SCURTĂ DESCRIERE A PROIECTULUI	3
2.1	Masivul Căușeni	4
2.1.1	Scenariul selectat	4
2.1.2	Prezentarea tehnică PIP	5
2.2	Puhăcenii de Sus	5
2.2.1	Scenariul selectat	5
2.2.2	Prezentare tehnică PIP	6
2.3	Justificare și rezumat al caracteristicilor	7
3	CERINȚE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE PRIVIND IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE	9
3.1	Cerințe naționale	9
3.2	Cerințe internaționale	10
3.2.1	Convenții	10
3.2.2	Standardele Instituțiilor Financiare Internaționale (IFI)	10
4	REZUMATUL ANGAJAMENTELOR ANTERIOARE PENTRU PROIECT	11
5	IDENTIFICAREA PĂRȚILOR INTERESATE	12
5.1	Instituții publice naționale și agenții guvernamentale	12
5.2	Părți interesate locale și tehnice	13
5.3	Parteneri de dezvoltare	13
6	ACTIVITĂȚI DE CONSULTARE	15
6.1	Obiective	15
6.1.1	Obiective generale	15
6.1.2	Obiective specifice	15
6.2	Principiile consultării	16
6.3	Program de implicare a părților interesate	16
6.3.1	Etapa de fezabilitate	16
6.3.2	Etapa de pregătire	24
6.3.3	Etapa de implementare	30
6.4	Anexa	37
7	RESPONSABILITĂȚI	39

8	MECANISM DE SOLUȚIONARE A RECLAMAȚIILOR PENTRU PĂRȚILE INTERESATE	41
8.1	Obiectivul mecanismului GRM	41
8.2	Procesul de investigare și soluționare a reclamațiilor	41
8.3	Jurnal de reclamații	44
8.4	Conștientizare și divulgare	45
8.5	Roluri și responsabilități pentru GRM	45
8.6	Monitorizarea și raportarea implementării GRM	45
9	MONITORIZARE ȘI RAPORTARE	47

Anexele	49
----------------	-----------

Anexa 1.	Formularul	51
Anexa 2.	Registrul de reclamații – Modelul	53
Anexa 3.	Registrul intern de implicare a părților interesate – Modelul	55

1 Introducere și domeniul de aplicare al acestui SÉP

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare are în vedere acordarea unui împrumut Republicii Moldova pentru reabilitarea a două sisteme centralizate de irigații. Proiectul este clasificat ca B în conformitate cu politica de mediu și socială a BERD (2019).

Acest document este Planul de Implicare a Părților Interesate (PEI). Acesta oferă o scurtă descriere a proiectului, o prezentare generală a cerințelor naționale și internaționale privind implicarea părților interesate, un rezumat al activităților de implicare implementate anterior, o identificare a părților interesate și caracterizarea acestora.

În cele din urmă, documentul prezintă abordarea privind implicarea părților interesate și activitățile de consultare publică și identifică responsabilitățile pentru implementare. Documentul include, de asemenea, un mecanism de soluționare a reclamațiilor prin care părțile interesate pot exprima orice nelămuriri legate de Proiect.

Principalele obiective ale acestui SEP sunt:

- Asigurați-vă că informații adecvate și la timp sunt furnizate persoanelor afectate sau susceptibile de a fi afectate (atât direct, cât și indirect) de proiect („părți afectate”) sau care ar putea avea un interes în proiect („alte părți interesate”) sau care au influență asupra Proiectului. Activitățile de consultare vor avea ca scop oferirea de oportunități pentru ca aceștia să își împărtășească așteptările și să își exprime preocupările.
- Asigurați-vă că comentariile sunt primite în timp util, astfel încât să poată fi luate în considerare la elaborarea proiectului.
- Pregătiți calea pentru o implementare fără probleme și eficientă a activităților proiectului și asigurați sustenabilitatea proiectului și implementarea abordării „fără daune”.
- Proiectați un mecanism eficient de gestionare a reclamațiilor.

Acest SEP este documentul dinamic, care este supus actualizărilor periodice și descrie abordarea în implicarea părților interesate în timpul diferitelor faze ale proiectului, inclusiv studiul de fezabilitate, pregătirea proiectului și implementarea proiectului.

2 Scurtă descriere a proiectului

Proiectul Moldova – Aprovizionare durabilă cu apă (irigații) este elaborat cu sprijinul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) pentru a realiza o dezvoltare agricolă incluzivă și rezistentă la schimbările climatice în Moldova.

Proiectul a avut ca scop reabilitarea a două sisteme centralizate de irigații (SCI):

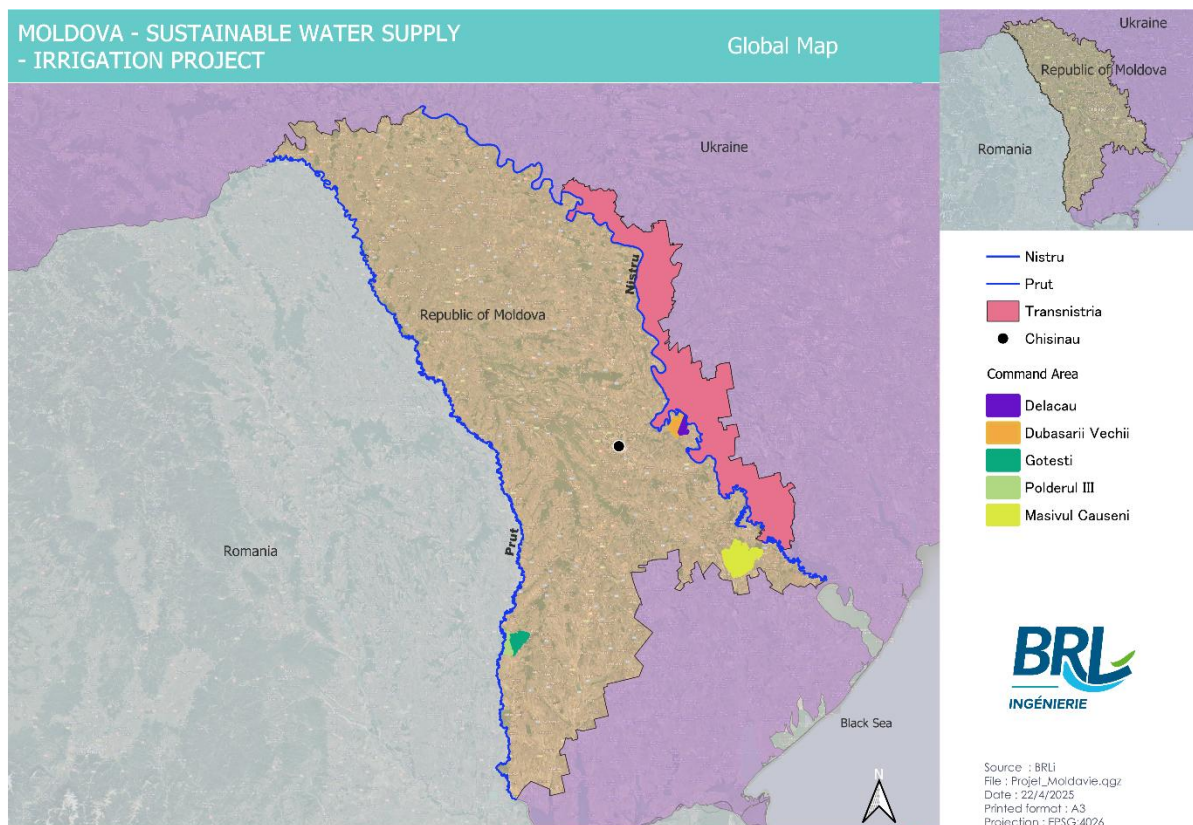
1. Puhăcenii de Sus și
2. Masivul Căușeni

Ambele situate pe Nistru Râul, care împreună reprezintă un potențial semnificativ pentru agricultura irigată din țară.

Pentru fiecare sistem centralizat de irigații au fost evaluate mai multe scenarii de reabilitare, descrise în detaliu în studiul de fezabilitate.

Lucrările de reabilitare vor fi completate de activități de consolidare a capacităților pentru fermieri și Asociațiile Utilizatorilor de Apă pentru Irigații (AUA), concentrându-se pe promovarea diversificării culturilor, valorificarea apei pentru irigații, adoptarea unor practici agricole durabile și asigurarea funcționării și întreținerii durabile a infrastructurii. De asemenea, sunt planificate activități dedicate consolidării cadrului instituțional.

Figura 1 : Zona proiectului

Notă : Situl Gotești , care a fost inițial prevăzut ca parte a proiectului, a fost abandonat.

Principalele caracteristici ale proiectului pentru fiecare amplasament sunt reamintite mai jos:

2.1 Masivul Căușeni

2.1.1 Scenariul selectat

În urma consultărilor cu AUA, MAIA, ANIF și BERD, scenariul 4Bis (inițial scenariul 3) a fost selectat ca opțiune preferată pentru Masivul. Schema Căușeni, așa cum este descrisă în Raportul inițial. Acest scenariu a fost ales pe baza fezabilității sale tehnice solide și a eficienței din punct de vedere al costurilor.

Din punct de vedere tehnic, Scenariul 4Bis oferă un design de rețea optimizat și compact, care utilizează eficient infrastructura existentă, necesitând doar o reabilitare specifică, mai degrabă decât o reconstrucție completă. Configurația sa reduce consumul de energie și îmbunătățește gestionabilitatea operațională, în special în raport cu topografia zonei și nevoile de alimentare cu apă.

Din punct de vedere economic, scenariul 4Bis prezintă cel mai favorabil raport cost-beneficiu, oferind servicii de irigații în zone agricole cu potențial ridicat, reducând în același timp cheltuielile de capital și operaționale.

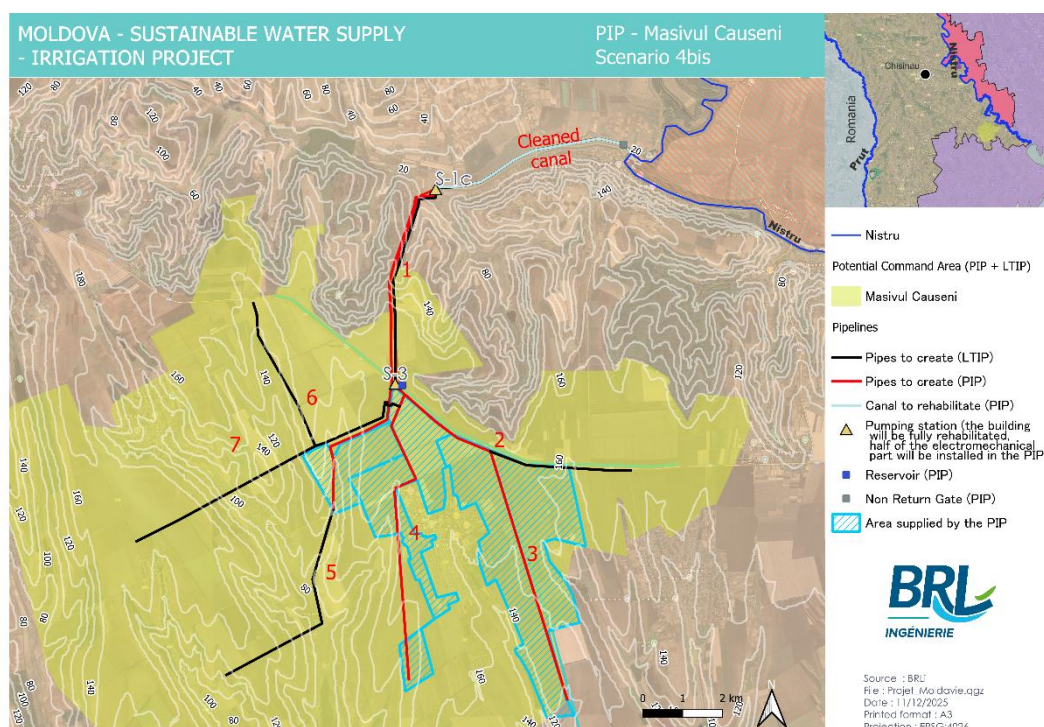
- **Scenariul 4Bis**

- Mențineți canalul, creați o supapă de sens unic și amplasați o nouă stație de pompare lângă S-1.
- Renovarea conductei dintre S-1 și S-3 cu o conductă dublă; această conductă de refulare va alimenta stația S-3, alimentând în același timp direct ramificațiile 5 (datorită topografiei favorabile).
- Păstrați clădirea S-3 și rezervorul acesteia pentru a alimenta ramurile 2, 3, 4, 6 și 7.

Acest scenariu a luat în considerare doar nevoile de apă pe termen scurt (adică cu un hidromodul de 0,65 l/s/ha în loc de 0,95 l/s/ha).

Alegerea între construcție sau reabilitare va fi decisă ulterior în cadrul studiului. Deocamdată, prețul este bazat pe o construcție nouă.

Figura 2 : Masivul SCI Căușeni - Scenariul 4Bis

2.1.2 Prezentare tehnică PIP

PIP a fost definit pentru scenariul 4Bis și include reabilitarea și dezvoltarea următoarelor infrastructuri:

- Reabilitarea prizei de apă a canalului cu o vană anti-retur și curățarea canalului
- Construcția stației de pompare S-1: Priza din canal și clădirea vor fi reconstruite integral, iar aproximativ jumătate din noua parte electromecanică va fi instalată.
- Reabilitarea stației de pompare S-3: Clădirea va fi reabilitată complet, urmând să fie instalată aproximativ jumătate din noua parte electromecanică.
- Reabilitarea rezervorului
- Crearea conductei principale de evacuare („Ramura 1” pe hartă), doar una dintre cele două planificate
- Crearea Ramurilor 3 și 4 și a unei părți din Ramurile 2 și 5
- Jumătate din rețeaua secundară va fi instalată

2.2 Puhăcenii de Sus

2.2.1 Scenariul selectat

În urma discuțiilor cu AUA, MAIA, ANIF și BERD, scenariul 1bisA a fost analizat pentru schema Puhăcenii de Sus și a fost propus ca fiind cel mai fezabil. Această decizie se bazează pe o combinație de fezabilitate tehnică, eficiență economică și considerații instituționale.

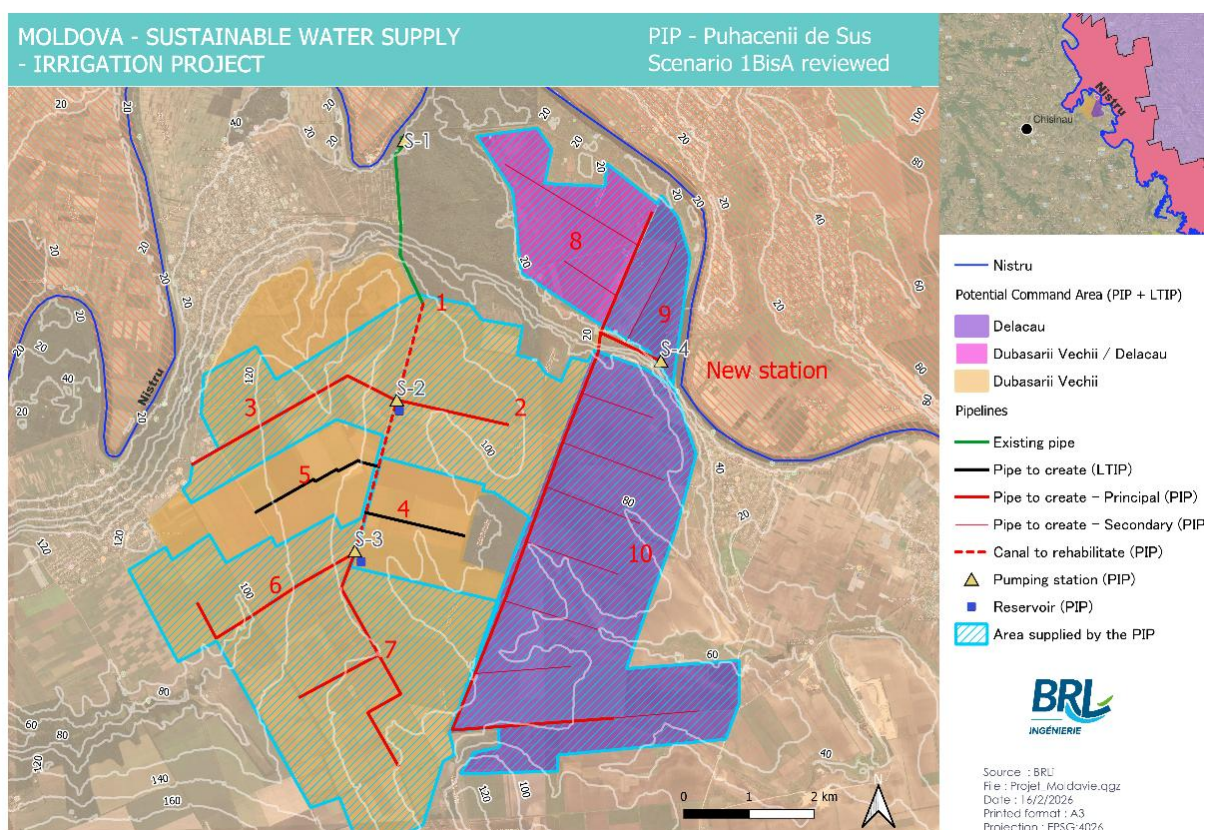
Acest scenariu propune o abordare cu rețea duală, permițând funcționarea independentă a Asociațiilor de Utilizatori de Apă Dubăsarii Vechi și Delacău .

Zona 8 trebuia să fie deservită de AUA Dubăsarii Vechi din scenariul anterior. În scenariul revizuit, această zonă urmează să fie deservită de Asociația Acva Terra Delacău. Noul design a fost confirmat de MAIA și ANIF, iar colaborarea suplimentară cu AUA relevante va continua pentru a se asigura că proiectul răspunde nevoilor locale. Acest lucru va necesita fie un acord formal între AUA Dubăsarii Vechi și AUA Acva Terra, sau utilizatorii din această zonă devenind membri ai Asociației Acva Terra Delacău.

• **Scenariul 1BisA revizuit:**

- Zona Dubăsarii Vechi :
 - Mențineți priza de apă existentă și stația de pompare S-1 și adăugați pompele necesare.
 - Întreținerea conductei principale între S-1 și S-2 (treapta înaltă); întreținerea stațiilor de pompare S-2 și S-3 cu instalarea pompelor suplimentare necesare; întreținerea canalului între S-2 și S-3; și crearea ramificațiilor secundare pentru irigarea noii zone de deservire.
- Zona Delacău :
 - Crearea unei noi stații de pompare (S-4),
 - Crearea unei filiale principale și a unei rețele secundare

Figura 3 : SCI Puhăcenii de Sus - Scenariul 1BisA revizuit

NB: Rețeaua secundară a fost ilustrată în figură (linie roșie subțire) în conformitate cu solicitarea AUA; cu toate acestea, costul a fost calculat forțet pentru rețeaua secundară în ansamblu, mai degrabă decât ramură cu ramură.

2.2.2 Prezentare tehnică a Planului de Investiții Prioritare (PIP)

PIP a fost definit pentru scenariul 1BisA revizuit și include reabilitarea și dezvoltarea următoarei infrastructuri:

- Zona Dubăsarii Vechi : modernizări ale stațiilor de pompare (adăugarea de pompe noi în stațiile de pompare S-1, S-2 și S-3), două rezervoare noi (aproximativ 40.000 m³ lângă S2 și aproximativ 30.000 m³ lângă S3), reabilitarea canalelor (curățarea și căptușirea cu geomembrană), înlocuirea ramurilor prioritare (2, 3, 6 și 7) și o rețea secundară care acoperă 3.000 ha.
- Zona Delacău : crearea unei noi stații de pompare (S-4), înlocuirea ramurilor prioritare (8, 9 și 10) și a unei rețele secundare care acoperă 1.900 ha.

2.3 Justificare și rezumat al caracteristicilor

Sectorul agricol al Republicii Moldova este extrem de vulnerabil la variabilitatea climatică. Secetele severe din ultimii ani au evidențiat fragilitatea sistemelor existente și necesitatea unor investiții strategice în infrastructura de irigații pentru a sprijini productivitatea, securitatea alimentară și mijloacele de trai rurale.

Perimetrele CSI selectate au fost prioritizate în funcție de fezabilitatea tehnică, pregătirea instituțională și cererea de producție agricolă de înaltă valoare. Fiecare CSI prezintă provocări instituționale și operaționale distincte:

- **Puhăcenii de Sus** (raioanele Criuleni și Anenii Noi): parțial operațional. AUA Dubăsarii Vechi irigă ~ 1.900 ha folosind sisteme cu energie solară. Cu toate acestea, au apărut întrebări de guvernare odată cu înființarea unei AUA în Delacău . Această a doua AUA nu are nicio infrastructură în administrarea sa.
- **Masivul CSI Căușeni** (Raionul Ștefan Vodă): Cel mai mare ca anvergură, dar inactiv. AUA Kîzîl se află în stadii incipiente de dezvoltare instituțională. Irigațiile actuale se bazează pe fântâni informale și resurse de apă de calitate scăzută.

Proiectul cuprinde evaluări tehnice, instituționale, economice, de mediu și sociale pentru a defini planuri viabile de reabilitare și modernizare pentru fiecare sistem. Proiectele sunt aliniate cu proiecțiile climatice de la mijlocul secolului și promovează furnizarea eficientă de servicii de irigații la cerere.

Tabelul 1: Principalele caracteristici ale sit-urilor

	Masivul Căușeni	Puhăcenii de Sus	
Data creării	Începutul anilor 1990	Mijlocul anilor 1980	
Proprietatea infrastructurilor	MAIA – ANIF	MAIA – ANIF	
Existența unei UAI ¹	Asociația Utilizatorii de Apă pentru Irigații Kizil înființată în 2020	Asociația Utilizatorii de Apă pentru Irigații Dubăsarii Vechi înființată în 2019	Asociația Utilizatorii de Apă pentru Irigații Aqua Terra- Delacău înființată în 2023
Sursa de apă a CSI	Râul Nistru	Râul Nistru	Fără priză de apă. Ar fi râul Nistru
Stare ²	Nefuncțional din 1994. 9 stații de pompare în stare proastă și peste 60 km de conducte și canale de irigații .	Parțial operaționale. Trei stații de pompare S1, S2 și S3 sunt parțial funcționale datorită sprijinului ADMA pentru achiziționarea de pompe, dar 14 stații de pompare în total, aproximativ 60 km de conducte și canale.	Fără infrastructuri
Existența irigațiilor	1.500 până la 2.000 ha ar fi irigate folosind infrastructuri de colectare a apei, puțuri și foraje. Calitatea apei este considerată a fi proastă din cauza sărurilor.	În 2023, 1.760 ha au fost irigate de 10 utilizatori de apă, pentru un volum total de 1,6 Mm3 (2,4 Mm3 în 2022). Irigarea grădinilor din sat cu apa din sistemul de apă potabilă și din fântâni.	Fără irigații, cu excepția grădinilor din satul Delacău, care folosesc apă potabilă și fântâni.
Tipul de agricultură	În principal livezi și culturi de câmp.	Legume (cartofi, mazăre...), cultivarea semințelor, cereale (porumb, grâu, orz), livezi în apropierea satului	Legume și livezi în grădini. Culturi de câmp.

Pentru fiecare sistem centralizat de irigații au fost evaluate mai multe scenarii de reabilitare, descrise în detaliu în raportul inițial al studiului de fezabilitate. Principalele caracteristici ale proiectului pentru fiecare amplasament sunt reamintite în capitolul 2 de mai sus.

Lucrările de reabilitare vor fi susținute prin activități de consolidare a capacităților:

- Pentru fermieri
 - O școală de teren pentru fermieri per sistem centralizat de irigații.
 - Educație și formare profesională.
 - Parcele demonstrative.
 - Sprijin financiar pentru fermieri, cu accent pe femei și tineri fermieri, pentru instalarea de sere mici.
 - Activități de consolidare a lanțului valoric.
 - Etc.
- Pentru AUAI
 - Sprijin pentru operarea și întreținerea (O&M) durabile și pentru servicii de apă fiabile și accesibile ca preț (instruire, asistență, vizite de schimb etc.).

¹ Rolul și caracteristicile Asociațiilor pentru Utilizarea Ecologiei (AIU) sunt descrise în detaliu în raportul inițial al studiului de fezabilitate.

² Starea infrastructurilor este descrisă în detaliu în raportul inițial al studiului de fezabilitate.

3 Cerințe naționale și internaționale privind implicarea părților interesate

3.1 Cerințe naționale

Legislația Republicii Moldova include mai multe cerințe cheie pentru implicarea părților interesate, în special în contextul protecției mediului, planificării urbane și proiectelor de dezvoltare.

Tabelul 2: Legislația națională relevantă pentru implementarea proiectului

Legislație	Dispoziții cheie pentru implicarea părților interesate
Constituția Republicii Moldova	Relevant pentru proiect în ceea ce privește aspectele legate de libertatea de exprimare, consultare și implicarea cetățenilor.
Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului	Stabilește principii pentru participarea publicului la deciziile de mediu
Legea nr. 86/2014 privind Evaluarea Impactului asupra Mediului (EIM)	Necesită notificare publică timpurie, acces la rapoartele EIA, perioade de consultare definite și integrarea feedback-ului publicului.
Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu (SEA)	Asigură participarea publicului la planificarea la nivel de politici și impune consultări transfrontaliere
Legea nr. 982/2000 privind accesul la informațiile publice	Garantează dreptul de acces public la informațiile deținute de guvern
Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional	Se referă la transparența informațiilor legate de procesul decizional și la consultarea părților interesate la elaborarea deciziilor.
Legea nr. 64/2010 (modificată în 2012-2013-2015) privind libertatea de exprimare	Garantează dreptul la libertatea de exprimare și reglementează echilibrul dintre dreptul la libertatea de exprimare și apărarea vieții private și de familie
Legea privind incluziunea socială, egalitatea și drepturile muncii (nr. 60, 123 etc.)	Asigură implicarea incluzivă a părților interesate, indiferent de gen, dizabilitate și categorii de forță de muncă
Legea nr. 488/1999 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică	Stabilește cadrul legal pentru achiziționarea de terenuri pentru proiecte de interes public, inclusiv compensații echitabile și prealabile, proceduri de anchetă publică și mecanisme de evaluare a terenurilor
Legea nr. 136/2017 privind Guvernul	Asigură o colaborare adecvată între toate instituțiile guvernamentale implicate în proiect
Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală	Asigură o colaborare adecvată între entitățile de implementare a proiectelor și autoritățile publice locale
Codul administrativ (nr. 116/2018)	Reglementează petițiile cetățenilor și responsabilitatea instituțională în timpul implementării
Coduri de urbanism și construcții	Introducerea unor autorizații simplificate pentru localitățile mici și asigurarea accesului publicului la datele de urbanism
Codul Funciar (februarie 2024)	Reglementează cadrul legal pentru proprietatea, utilizarea și protecția terenurilor, stabilind principii pentru relațiile funciare și gestionarea terenurilor în țară.

3.2 Cerințe internaționale

3.2.1 Convenții

Moldova, în calitate de semnatară sau participantă la mai multe convenții și cadre de dezvoltare internaționale, trebuie să respecte și standardele internaționale:

- Convenția de la Aarhus (ratificată de Moldova în 1999)
Moldova este parte a Convenției de la Aarhus, care oferă publicului dreptul de a accesa informații, de a participa la luarea deciziilor și de a obține dreptate în problemele de mediu. Aceasta susține legile naționale asigurându-se că oamenii pot participa cu adevărat la modul în care este gestionat mediul.
- Aproximarea UE (prin Acordul de asociere UE-Moldova semnat în 2014 și în vigoare din iulie 2016)
Prin Acordul de Asociere UE-Moldova, Moldova a convenit să își actualizeze legislația pentru a se conforma standardelor UE, în special în ceea ce privește protecția mediului și participarea publicului. Acest lucru contribuie la îmbunătățirea implicării părților interesate prin creșterea transparenței și incluziunii proceselor. La 14 decembrie 2023, Consiliul a decis să deschidă negocierile de aderare cu Republica Moldova.
- Obiectivele ONU de Dezvoltare Durabilă (ODD)
Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale ONU sunt 17 obiective globale create pentru a contribui la o lume mai bună până în 2030. Acestea se concentrează pe probleme importante precum eradicarea sărăciei, îmbunătățirea educației și a sănătății, combaterea schimbărilor climatice și susținerea unei conduceri corecte și oneste.
Implicarea părților interesate este un principiu transversal esențial pentru atingerea ODD-urilor. Obiectivele pun accent pe procese incluzive, participative și transparente care implică toți actorii relevanți, inclusiv guverne, societatea civilă, sectorul privat, mediul academic și comunitățile locale.

În plus, Moldova a ratificat Protocolul privind evaluarea strategică de mediu la Convenția de la Espoo (Legea nr. 156/2018), consolidând obligațiile privind evaluarea impactului asupra mediului în stadiu incipient și consultările transfrontaliere obligatorii. Acest cadru juridic promovează transparența și cooperarea în abordarea impactului transfrontalier asupra mediului.

3.2.2 Standardele Instituțiilor Financiare Internaționale

BERD consideră consultarea publică și implicarea părților interesate un proces continuu, semnificativ și incluziv, care trebuie inițiat în cea mai timpurie etapă a procesului de evaluare socială și de mediu și care trebuie continuat pe întreaga durată de viață a proiectului finanțat de BERD.

Proiectele finanțate de organizații internaționale precum BERD trebuie să urmeze procese clare și structurate de implicare a părților interesate.

În conformitate cu Politica sa de mediu și socială (2019), BERD aplică Cerința de performanță (PR) 10: Divulgarea informațiilor și implicarea părților interesate, care impune clienților să:

- Identificați și implicați părțile interesate relevante încă de la începutul planificării proiectului;
- Asigurarea dezvăluirii la timp și accesibile a informațiilor cheie ale proiectului;
- Oferiți oportunități semnificative pentru feedback, în special pentru comunitățile afectate;
- Mențineți un mecanism de soluționare a reclamațiilor accesibil pe toată durata proiectului.

Aceste reguli ajută la asigurarea faptului că oamenii sunt informați corespunzător și că preocupările lor sunt luate în considerare pe parcursul proiectului.

4 Rezumatul angajamentelor anterioare pentru proiect

Toate cele două situri au fost vizitate frecvent în ultimii ani de către oficiali guvernamentali. Scopul, cu fiecare ocazie, a fost discutarea posibilităților de reabilitare în contextul dificultăților pentru sectorul agricol din cauza secetelor frecvente (de exemplu, <https://www.gov.md/ro/content/ion-chicu-inspectat-necesitatile-de-irigare-din-raioanele-stefan-voda-si-causeni>).

În 2023, în cadrul unui studiu de identificare susținut parțial de AFD, Ministerul Agriculturii (ministrul Vladimir Bolea, secretarul de stat Vasile Șarban) s-a întâlnit cu asociațiile utilizatorilor de apă pentru a evalua relevanța proiectelor de reabilitare în aceste zone. În urma acestor colaborări directe, cele două SIC au fost incluse într-o listă de 5 SIC selectate pentru un studiu de fezabilitate finanțat de AFD și realizat de BRLi în 2024. Prin urmare, aceste amplasamente au fost vizitate de echipele BRLi în martie 2024. Scopul a fost de a obține o mai bună înțelegere a caracteristicilor acestor amplasamente și a proiectelor avute în vedere de fermieri. Au fost prezenți reprezentanți ai asociațiilor, precum și reprezentanți ai autorităților locale. Cu această ocazie, interlocutorii au fost informați despre etapele implicate în acest tip de proiect și despre conținutul unui studiu de fezabilitate. Din păcate, din motive bugetare și din cauza constrângerilor de prioritizare, aceste amplasamente nu au fost selectate pentru a fi luate în considerare în continuare în studiul AFD din 2024.

BERD a fost apoi invitată să finanțeze reabilitarea celor două SCI. Vizite pe teren în prezența reprezentanților MAIA, ANIF și BERD au avut loc în aprilie 2025. Reprezentanții AUA, membrii și reprezentanții autorităților locale au participat la vizite. Aceștia au fost informați cu privire la obiectivele studiului, conținut și pașii următori.

Majoritatea activităților de implicare desfășurate de MAIA sunt publicate pe Facebook (MAIA, ANIF) sau pe site-ul ministerului și sunt transmise prin diverse mijloace media:

- <https://www.madrm.gov.md/ro/content/6012>
- <https://agrotv.md/trei-sisteme-de-irigare-din-sudul-tarii-ar-putea-fi-reabilitate-cu-srijinul-partenerilor-externi/>, etc.

5 Identificarea părților interesate

5.1 Instituții publice naționale și agenții guvernamentale

Instituție	Rol / Interes în proiect
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA)	Supravegherea generală a sectorului agricol, coordonarea politicii de irigații, proprietatea asupra sistemelor centralizate de irigații
Agenția pentru Îmbunătățiri Funciare și Irigații (ANIF)	Subordonat MAIA. Managementul sistemelor publice de irigații, implementarea proiectelor de irigații, supravegherea sectorului de irigații, supravegherea Asociațiilor de Irigații pentru Irigații (AUA).
Agenția pentru Plăți pentru Agricultură și Intervenție (AIPA)	Gestionează resursele financiare pentru a sprijini fermierii, inclusiv finanțarea infrastructurii rurale
Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii (ADMA)	Achiziționarea de materiale pentru fermieri și închirierea acestora în condiții preferențiale.
Agenția Proprietății Publice	Dreptul de proprietate asupra sistemelor centralizate de irigații care nu sunt transferate către MAIA/ANIF
Ministerul Mediului (ME)	Pregătirea și coordonarea politicilor de mediu. Monitorizarea impactului asupra mediului, emiterea autorizațiilor
Agenția de Mediu (Agenția de Mediu)	Subordonat Ministerului Educației . Efectuează evaluări de mediu, emite autorizații de utilizare a apei și supraveghează calitatea componentelor de mediu din zonele proiectului.
Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei ” (AM)	Subordonată Ministerului Educației . Organizație centrală tehnică și administrativă care se ocupă de resursele de apă de suprafață și este responsabilă de gestionarea resurselor de apă.
Agenția de Geodezie, Cartografie și Cadastru	Instituție guvernamentală responsabilă de coordonarea și supravegherea activităților legate de geodezie, cartografie, cadastru funciar și infrastructură de date spațiale.
Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale	Subordonat Ministerului Educației . Responsabil pentru implementarea politicilor statului în domeniul investigațiilor geologice, utilizarea și protecția subsolului și a apelor subterane. Coordonează emiterea autorizațiilor pentru utilizarea specială a apei din surse subterane.
Ministerul Finanțelor	Asigură alocarea bugetului și sustenabilitatea financiară a proiectului public.
Ministerul Sănătății (MS)	Asigură standarde de sănătate publică
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	Responsabil pentru dezvoltarea de politici și soluții eficiente în domeniul muncii, protecției sociale, demografiei, egalității de gen, combaterii violenței și traficului de persoane, monitorizarea calității actelor normative și propunerea de intervenții justificate, asigurând un echilibru optim între rezultate și costuri.
Divizia de Egalitate a Politicilor de Gen, Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Coordonarea politicii privind egalitatea de gen. Responsabil pentru implementarea Strategiei pentru egalitatea între femei și bărbați 2023–2027
Agențiile de Dezvoltare Regională - Agenția de Dezvoltare Regională Sud - Centrul Agenției de Dezvoltare Regională	Subordonat Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Contribuie la dezvoltarea durabilă și echitabilă a regiunilor prin eliminarea disparităților și dezechilibrelor dintre zonele regiunii, în beneficiul locuitorilor acesteia.
Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA)	Supraveghează calitatea și siguranța produselor și inputurilor agroalimentare

5.2 Părți interesate locale și tehnice

Instituție	Rol / Interes în proiect
Asociațiile Utilizatorilor de Apă (AUA)	Beneficiari direcți ai proiectului, managementul sistemelor centralizate de irigații în baza unui contract de comodat ³ cu ANIF și Ministerul Agriculturii.
Producători agricoli (mici și mari)	Principalii utilizatori de apă, afectați de întreruperi sau modificări
Municipalități și autorități locale	Consultare, emitere autorizații locale, gestionarea conflictelor
Comunități locale	Impacturi sau conflicte potențiale asociate cu Proiectul, inclusiv perturbări minore ale mijloacelor de trai, zgomot, praf, trafic și acces, riscuri pentru sănătate și securitatea comunității, impacturi vizuale, divulgarea informațiilor, implicare și gestionarea reclamațiilor.
Proprietarii de terenuri și utilizatorii sau întreprinderile afectate	Deplasări fizice sau economice cauzate de implementarea proiectului (dacă există)
ONG-uri, Grupuri de Acțiune Locală, Consiliul de Coordonare pentru Administrarea Zonei „Nistrul de Jos” (RAMSAR)	Gestionarea și protejarea ariilor naturale, asigurarea sustenabilității mediului, monitorizarea impactului ecologic, apărarea interesului public
Femei, tineri, persoane în vârstă	Grupurile vulnerabile vor fi implicate într-o abordare incluzivă
și lucrătorii contractorilor și subcontractanților	Participarea la implementarea și construcția Proiectului. Afectată de condițiile de muncă și de muncă din cadrul Proiectului (de exemplu, sănătate și securitate, cazare, drepturi de angajare, probleme sindicale, gestionarea reclamațiilor, nediscriminare).

5.3 Parteneri de dezvoltare

Instituție	Rol / Interes în proiect
BERD (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)	Finanțare, supraveghere E&S, standarde de performanță
Banca Mondială / Agence française de développement (AFD) / Delegația Uniunii Europene	Împărtășirea expertizei tehnice și a experienței operaționale din proiecte similare de irigații și dezvoltare rurală din Moldova și din regiune. Sprijinirea alinierii la standardele internaționale și a oportunităților de cofinanțare.
FAO	Împărtășirea expertizei tehnice și a experienței operaționale din proiectele de dezvoltare agricolă din Moldova și din regiune, în special în ceea ce privește grupurile de femei fermiere.
Agentia Elvețiană / Agentia Austriacă pentru Dezvoltare / PNUD / IUCN...	Poate împărtăși expertiză tehnică și experiență operațională din proiecte de dezvoltare agricolă și resurse de apă din Moldova și din regiune

³ Contractul de comodat este reglementat de Codul Civil al Republicii Moldova (Legea nr. 1107-XV din 6 iunie 2002), în special de articolele 928-942. Comodatul este un contract prin care o parte (comodant) predă un bun altei părți (comodatar) spre utilizare gratuită, cu obligația împrumutatului de a restitui același bun după utilizare.

6 Activități de consultare

6.1 Obiective

6.1.1 Obiective generale

Implicarea părților interesate este un proces incluziv, desfășurat pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului. Atunci când este concepută și implementată corespunzător, aceasta susține dezvoltarea unor relații puternice, constructive și receptive, importante pentru gestionarea cu succes a riscurilor de mediu și sociale ale unui proiect.

Obiectivele planului de implicare a părților interesate sunt următoarele:

- Pentru a stabili o abordare sistematică a implicării părților interesate, care va ajuta Împrumutații să identifice părțile interesate și să construiască și să mențină o relație constructivă cu acestea, în special cu părțile afectate de proiect.
- Pentru a evalua nivelul de interes și sprijin al părților interesate față de proiect și pentru a permite luarea în considerare a opiniilor părților interesate în proiectarea proiectului și în performanța de mediu și socială.
- Pentru a promova și a oferi mijloace pentru o implicare eficientă și incluzivă a părților afectate de proiect pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului, cu privire la problemele care le-ar putea afecta.
- Pentru a se asigura că informațiile adecvate ale proiectului privind riscurile și impacturile sociale și de mediu sunt divulgate părților interesate într-un mod și într-un format oportun, ușor de înțeles, accesibil și adecvat.
- Pentru a oferi părților afectate de proiect mijloace accesibile și incluzive pentru a ridica probleme și reclamații și pentru a permite Împrumutaților să răspundă și să gestioneze astfel de reclamații.

15

6.1.2 Obiective specifice

Implicarea părților interesate, inclusiv activitățile de divulgare, ar trebui integrate în calendarul proiectului și planificate ținând cont de etapele cheie ale proiectului și de punctele de luare a deciziilor.

- **Fezabilitatea proiectului**

- Obiective principale:
 - Definiți conceptul și designul preliminar al proiectului;
 - Determinarea domeniului de aplicare/due diligence E&S: integrarea cerințelor de mediu și sociale în proiectarea și planificarea proiectului.
- Scopul consultării:
 - Colectarea de date privind situația de referință, reglementările locale sau autorizațiile necesare și politicile publice;
 - Prezentarea conceptului proiectului și a designului preliminar;
 - Colectarea feedback-ului părților interesate cu privire la alternative, selecția amplasamentului și riscurile potențiale;
 - Asigurați acceptarea încă din primele etape pentru a consolida legitimitatea proiectului.

• Pregătirea proiectului

- Obiective principale:
 - Definiți conținutul și designul detaliat al proiectului;
 - Redactează toată documentația necesară, inclusiv ESIA, PAR...
- Scopul consultării:
 - Prezentăți conceptul proiectului și designul detaliat;
 - Colectarea feedback-ului părților interesate cu privire la alternative, selecția amplasamentului și riscurile potențiale;
 - Colectarea datelor.

• Implementarea proiectului

- Obiective principale:
 - Construcție și exploatare
 - Implementarea PMG-ului, asigurarea conformității cu planurile de mediu și sociale;
 - Planificați sfârșitul ciclului de viață al proiectului într-un mod sustenabil.
- Scopul consultării:
 - Evaluarea eficacității măsurilor implementate în timpul construcției și exploatării;
 - Ajustarea măsurilor acolo unde este necesar pentru a aborda riscurile neprevăzute;
 - Partajați și consultați-vă cu privire la planurile de închidere pentru a minimiza impactul pe termen lung .

6.2 Principiile consultării

Este necesar să se implice părțile interesate pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului, începând această implicare cât mai devreme posibil în procesul de dezvoltare a proiectului și într-un interval de timp care să permită consultări semnificative cu părțile interesate cu privire la proiectarea proiectului. Natura, domeniul de aplicare și frecvența implicării părților interesate vor fi proporționale cu natura și amploarea proiectului și cu riscurile și impacturile sale potențiale.

Proiectul va purta consultări semnificative cu toate părțile interesate relevante, furnizând informații actuale, relevante, ușor de înțeles și accesibile, și se va consulta cu acestea într-un mod cultural adecvat, lipsit de manipulare, interferență, constrângere, discriminare și intimidare.

6.3 Program de implicare a părților interesate

6.3.1 Etapa de fezabilitate

Tabelul 6-1: Program de implicare (etapa de fezabilitate)

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație	Stare
Instituții și agenții guvernamentale							
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA)	Accesați date de referință fiabile Prezentați conceptul proiectului și designul preliminar și colectați feedback și recomandări. Verificarea alinierii proiectului cu politicile publice sectoriale	Întâlnire individuală pe teme agricole și de irigații și strategia de implementare a proiectului (dacă este necesar, prin scrisori oficiale și e-mailuri)	Rezumatul strategiei de irigații, notă conceptuală a proiectului	Mai multe întâlniri: pentru a colecta date și percepții, pentru a informa cu privire la progresul studiului și pentru a valida analizele și orientările	Consultant	La sediul ministerului sau prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams)	Implementat
Agenția Națională pentru Îmbunătățiri Funciare (ANIF)	Asigurarea compatibilității cu strategiile naționale și angajamentele internaționale Clarificarea procedurilor de autorizare administrativă.	Întâlnire individuală privind problemele de irigații și strategia de implementare a proiectului (dacă este necesar, prin scrisori oficiale și e-mailuri)	Inventarul sistemului de irigații, îndrumări tehnice, hărți ale amplasamentului, notă conceptuală a proiectului	Mai multe întâlniri: pentru a colecta date și percepții, pentru a informa cu privire la progresul studiului și pentru a valida analizele și orientările	Consultant	Sediu agenție sau prin platforme virtuale (Zoom/Teams)	Implementat
Ministerul Mediului (ME), în special cu Direcția pentru Biodiversitate	Identificarea cerințelor de reglementare și a termenelor limită. Discutați riscurile potențiale E&S Asigurarea aderării instituționale încă din	Întâlnire individuală pe teme de mediu (dacă este necesar, prin scrisori oficiale și e-mailuri)	Strategia de mediu, nota conceptuală a proiectului	Două întâlniri: prima pentru colectarea datelor și a percepțiilor, a doua, dacă este posibil, pentru validarea analizei	Consultant	La sediul ministerului sau prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams)	Implementat

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație	Stare
Agencia de Mediu	primele etape pentru a consolida legitimitatea proiectului. Dezvoltarea unei foi de parcurs instituționale clare pentru implementarea fără probleme a fazelor ulterioare.	Întâlnire individuală privind problemele de mediu și autorizarea (dacă este necesar, prin scrisori oficiale și e-mailuri)	Ghiduri pentru depunerea cererilor de autorizare, documente de definire a domeniului E&S, notă conceptuală a proiectului	Două întâlniri: prima pentru colectarea datelor și a percepțiilor, a doua, dacă este posibil, pentru validarea analizei	Consultant și ANIF	Sediu agenție sau prin platforme virtuale (Zoom/Teams)	Implementat
Agencia de Stat « Apele Moldovei »	Colectarea de feedback și recomandări pentru dezvoltarea și proiectarea proiectului.	Întâlnire individuală pe teme legate de apă, inclusiv volumele de resurse extractibile (dacă este necesar, prin scrisori oficiale și e-mailuri)	Seturi de date hidrologice, hărți tehnice, înregistrări istorice ale utilizării apei, notă conceptuală a proiectului	Două întâlniri: prima pentru colectarea datelor și a percepțiilor, a doua, dacă este posibil, pentru validarea analizei	Consultant	Sediu agenție sau prin platforme virtuale (Zoom/Teams)	Implementat
Ministerul Finanțelor		Întâlnire individuală privind cadrul financiar (dacă este necesar, prin scrisori oficiale și e-mailuri)	Planificare bugetară, notă conceptuală și rapoarte de fezabilitate pentru evaluarea CIPS (comitetul interministerial pentru planificare strategică)	Două întâlniri: prima pentru colectarea datelor și a percepțiilor, a doua, dacă este posibil, pentru validarea analizei	Consultant	La sediul ministerului sau prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams)	Implementat
Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Întâlnire individuală (dacă este necesar, prin scrisori oficiale și e-mailuri) privind sănătatea și securitatea lucrătorilor și	Politica de incluziune socială, fișe de evaluare a riscurilor sociale, notă conceptuală a proiectului	O întâlnire pentru colectarea de date și percepții	Consultant	La sediul ministerului sau prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams)	Parțial implementat împreună cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație	Stare
		integrarea grupurilor vulnerabile					
Divizia Egalitate de Gen		Consultări specifice pe tema genului	Analiza de gen, notă conceptuală a proiectului	O întâlnire pentru colectarea de date și percepții	Consultant	La sediul ministerului sau prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams)	Implementat
Părți interesate locale și tehnice							
Autoritățile locale	Obțineți aprobarea lor politică și tehnică. Identificați proiectele locale în curs sau planificate. Clarificați rolul lor potențial în implementare. Discutați probleme legate de planificarea utilizării terenurilor, infrastructura rutieră și dezvoltare.	Întâlniri bilaterale, mese rotunde tehnice -	Documente locale de planificare, hărți, fișe de proiect	O întâlnire per locație vizată	Consultant	Primării, birouri municipale	Implementat
Consiliul de Coordonare pentru Administrarea Zonei „Nistrul de Jos” (RAMSAR)	Identificați preocupările lor de mediu sau sociale legate de proiect; Evaluați riscurile potențiale pentru habitatele naturale și coridoarele ecologice; Valorificați expertiza lor pentru a îmbunătăți designul proiectului.	Întâlnire bilaterală, masă rotundă tehnică	Hărți, fișa proiectului	O întâlnire	Consultant	Ștefan Vodă și Chișinău	În curs de desfășurare
AUAI	Înțelegerea organizației locale și a perspectivelor privind gestionarea apei.	Discuții în grupuri de lucru, cartografiere participativă	Planuri pentru sisteme de irigații, diagnosticare a guvernantei, notă	Mai multe întâlniri în timpul diagnosticării pe	Consultant	Sediile AUAI, zone de irigații	Implementat

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație	Stare
	Identificarea blocajelor, a conflictelor între utilizatori și a defecțiunilor tehnice. Evaluarea capacității acestora de a opera și întreține sistemele după reabilitare. Colectarea sugestiilor lor pentru proiect și îmbunătățiri.		conceptuală a proiectului	teren și evaluării sistemului și pentru validarea designului proiectului			
Producători agricoli	Evaluarea nevoilor reale de apă Colectarea de date agronomice și economice Identificarea potențialelor impacturi pozitive sau negative Adaptarea soluțiilor tehnice la realitățile practice	Interviuri individuale și grupuri de focus, sondaje de evaluare a nevoilor	Hărți, fișă de proiect, studii privind utilizarea apei și perspectivele	Cel puțin 5 studii individuale/loc și 2 FGD per loc	Consultant	Ferme, câmpuri, piețe	Implementat
Proprietarii și utilizatorii de terenuri afectați	Cartografiat zonele cu risc de perturbări directe. Anticipați nevoia de compensare sau adaptare (pierdere temporară a accesului, strămutare). Preveniți conflictele legate de drepturile funciare sau de cele legate de utilizatori.	Comunicare prin intermediul AUA, autorităților locale și ANIF.	Hărți, fișă de proiect, hărți parcelare, documentație privind drepturile de utilizare a terenurilor)	Faza de fezabilitate (dacă este necesar)	Consultant și ANIF	Spațiile proprietarilor de terenuri, oficiile cadastrale	Parțial implementat (AUA cu discuții informale privind achiziția de terenuri)
Comunități locale	Prezentarea proiectului și colectarea preocupărilor legate de mediul și securitate (impacturi pozitive	Sesiuni de informare publică / Grupuri de focus în localitățile vizate	Hărți, fișă proiectului	Un FGD în fiecare comunitate vizată (unul per locație).	Consultant	Cămine comunitare, școli, spații publice	Parțial implementat (nu există o întâlnire sistematică cu

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație	Stare
	așteptate, potențiale conflicte privind resursele de apă, zgomot, siguranță, acces, trafic). Evaluarea acceptabilității proiectului în cadrul satelor. Identificarea canalelor de comunicare eficiente (limbi, formate, intermediari locali).						reprezentanții comunității, dar unii au participat la întâlnirile cu fermierii și asociațiile de utilizatori ai ușilor)
Grupuri vulnerabile	Evitați excluderea lor din evaluarea nevoilor și din proiectarea soluțiilor. Adaptați metodele de consultare pentru a asigura participarea lor efectivă (locații, calendar, formate). Înțelegeți constrângerile lor specifice și percepția riscurilor sau oportunităților E&S. Promovați o abordare incluzivă: acces echitabil, oportunități de angajare, reprezentare.	Sesiuni în grupuri mici specifice (discuții în grupuri de lucru), interviuri cu persoane de sprijin	Hărți, fișa proiectului	Un FGD în fiecare comunitate/grup vizat (unul per locație)	Consultant	Municipalitate	Implementat
Antreprenori și muncitori	Nu se aplică în etapa FS						
ONG-uri	Identificarea preocupărilor lor de mediu sau sociale legate de proiect; Evaluarea riscurilor potențiale pentru	Consultații individuale, ateliere tehnice	Referințe sociale și de mediu, rezumatul proiectului	O întâlnire per ONG relevant	Consultant	Birouri ONG-uri	Parțial implementat

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație	Stare
	habitatele naturale și coridoarele ecologice; Valorificarea expertizei lor pentru a îmbunătăți designul proiectului.						
Parteneri de dezvoltare							
BERD	Asigurarea conformității proiectului cu Politica de Mediu și Socială a BERD . Confirmarea faptului că principiile buneii guvernante, transparenței și incluziunii sunt integrate încă de la începutul procesului de proiectare. Identificarea potențialelor riscuri de mediu, sociale, de gen sau de guvernanta. Clarificarea documentației și studiilor așteptate de BERD.	Întâlniri strategice, informări tehnice, corespondență scrisă	Nota conceptuală a proiectului , proiectul planului de implicare a părților interesate, rapoartele de fezabilitate	La lansarea proiectului și în timpul analizei de fezabilitate, se vor avea loc întâlniri de progres la fiecare două săptămâni.	Consultant	Sediul BERD sau prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams)	Implementat
Banca Mondială / AFD / EUD / FAO / Agenția Elvețiană / Agenția Austriacă pentru Dezvoltare / PNUD / IUCN...	Împărtășirea cunoștințelor tehnice și a lecțiilor învățate din proiecte similare de dezvoltare a irigațiilor (inclusiv cel din sau în apropierea sitului RAMSAR). Identificarea oportunităților de sinergie cu investițiile în curs sau planificate.	Consultări tehnice, întâlniri bilaterale, sesiuni de dialog politic	Nota de concept a proiectului , rapoartele de fezabilitate	La începutul fazei de fezabilitate și în timpul etapelor de revizuire	Consultant și BERD	Sediul central al EUD/Banca Mondială/AFD la Chișinău sau prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams)	Parțial implementat (BM, AFD, EUD)

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație	Stare
	Discutarea oportunităților de cofinanțare sau a mecanismelor de finanțare mixtă.						

6.3.2 Etapa de pregătire

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație
Instituții și agenții guvernamentale						
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA)	Facilitarea colaborării interinstituționale Supravegherea evaluării impactului asupra mediului	Întâlniri cu reprezentanți ai ministerelor sectoriale și ai autorităților locale Ateliere tehnice Schimburi și validare de documente	Broșuri și postere simplificate ale proiectului, hărți de infrastructură, orientări de mediu și sociale, buget proiectat...	Faza de pregătire, după cum este necesar, în funcție de serviciile în cauză. Verificări periodice programate în funcție de procesele de autorizare.	Echipa de proiect	La sediul ministerului sau prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams)
Agencia Națională pentru Îmbunătățiri Funciare (ANIF)	Aprobarea planurilor de management de mediu și social Efectuarea de studii specifice, dacă este necesar				Echipa de proiect	Sediu agenție sau prin platforme virtuale (Zoom/Teams)
Agencia pentru servicii de consiliere rurală	Asigurarea bunei pregătiri și a implementării viitoare a activităților				Echipa de proiect	Sediu agenție sau prin platforme virtuale (Zoom/Teams)
Agencia pentru Plăți pentru Agricultură și Intervenție (AIPA)	secundare care vor obține rezultate durabile și care vor lua în considerare utilizarea corectă și eficientă a infrastructurilor reabilitate.				Echipa de proiect	Biroul AIPA sau prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams)
Agencia Proprietății Publice					Echipa de proiect	Sediul APP sau prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams)
Agencia pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii					Echipa de proiect	Biroul ADMA sau prin platforme virtuale (Zoom/Teams)
Ministerul Mediului (ME)					Echipa de proiect	La sediul ministerului sau prin intermediul

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație
						platformelor virtuale (Zoom/Teams)
Agencia de Mediu					Echipa de proiect	Sediu agenție sau prin platforme virtuale (Zoom/Teams)
Apele Moldovei					Echipa de proiect	Sediu agenție sau prin platforme virtuale (Zoom/Teams)
Agencia Geologică de Stat					Echipa de proiect	Sediu agenție sau prin platforme virtuale (Zoom/Teams)
Ministerul Finanțelor					Echipa de proiect	La sediul ministerului sau prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams)
Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale					Echipa de proiect	La sediul ministerului sau prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams)
Divizia Egalitate de Gen					Echipa de proiect	La sediul ministerului sau prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams)
Agencia Națională pentru					Echipa de proiect	Sediu agenție sau prin platforme virtuale (Zoom/Teams)

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație
Siguranța Alimentară						
Părți interesate locale și tehnice						
Autoritățile locale	Facilitarea coordonării locale între instituțiile naționale și comunități. Asistență în organizarea logistică a consultărilor comunitare și a sesiunilor de informare publică.	Întâlniri de coordonare pentru a ajuta la definirea locurilor de întâlnire și a programului de consultare a comunității. Comunicări continue cu municipalitățile pentru a discuta reglementările, autorizațiile și actualizările privind dezvoltarea proiectului.	Broșuri și postere simplificate pentru proiecte	Faza de pregătire, coordonare înainte de consultările la nivel comunitar	Echipa de proiect	Primării, birouri municipale, prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams) și prin corespondență oficială, după cum este necesar
Consiliul de Coordonare pentru Administrarea Zonei „Nistrul de Jos” (RAMSAR)	Asigurarea faptului că toate provocările potențiale legate de situl RAMSAR/Parcul Național sunt luate în considerare în mod eficient și că sunt concepute și implementate măsuri adecvate.	Întâlniri de coordonare, întâlniri informative și consultative: actualizări ale construcției proiectului, impact cu hărți care prezintă zonele afectate, restricții sau devieri cauzate de activitățile legate de Proiect,	Hărți și detalii ale activităților, calendarul implementării	Faza de pregătire, înainte de începerea construcției și după cum este necesar	Echipa de proiect	Ștefan Vodă și Chișinău
AUAI	Reprezintă interesele fermierilor colectivi și asigură că proiectul corespunde nevoilor beneficiarilor	Întâlniri informative și consultative: actualizări privind construcția proiectului, impactul cu hărți care prezintă zonele afectate, restricții sau devieri cauzate de activitățile legate de proiect, proceduri de	Planuri tehnice simplificate Clarificări privind drepturile și obligațiile membrilor și procedurile de soluționare a reclamațiilor	Faza de pregătire, înainte de începerea construcției și după cum este necesar pentru fiecare zonă	Echipa de proiect	Biroul AUAI sau sălile comunitare locale

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație
Producători agricoli	Prezentarea compensațiilor, măsuri de relocare	compensare, mecanisme de soluționare a reclamațiilor Sesiuni de conștientizare	Întâlniri comunitare și consultări individuale cu proprietarii de terenuri afectați Broșuri și postere simplificate ale proiectului, cu un rezumat al proiectului, zonele de influență, programul, despăgubirile, procedurile de soluționare a reclamațiilor...		Echipa de proiect	Cămine comunitare, școli, spații publice, la fața locului, dacă este necesar
Proprietarii și utilizatorii de terenuri afectați	Informații privind mecanismul de soluționare a reclamațiilor				Echipa de proiect	
Comunități locale	Informații care trebuie comunicate comunității locale , inclusiv măsuri de sănătate și siguranță, gestionarea traficului, restricții, ocuparea forței de muncă... Promovarea incluziunii sociale, în special a grupurilor vulnerabile sau subreprezentate.				Echipa de proiect	
Grupuri vulnerabile	Informații privind mecanismul de soluționare a reclamațiilor.				Echipa de proiect Echipa de proiect	

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație
Antreprenori și muncitori	Încurajarea conștientizării și respectării standardelor de muncă, cerințelor de sănătate și securitate și obligațiilor de mediu. Clarificarea rolurilor și responsabilităților în implementare, inclusiv a procedurilor de reclamații și raportare. Promovarea oportunităților de angajare locală și a transparenței în procesele de recrutare.	Sesiuni de conștientizare Postere pentru lucrători și informări zilnice pentru lucrători	Rezumate de proiectare tehnică și planuri de lucru Plan de management de mediu și social Mecanisme de soluționare a reclamațiilor lucrătorilor (WGM)	Faza de pregătire, în timpul ședințelor de informare cu lucrătorii (zilnic/săptămânal, în funcție de faza de activitate)	Echipa de proiect, antreprenor de construcții	Sesiuni la fața locului sau virtuale pentru briefing-uri inițiale, atunci când este necesar
ONG-uri	Oferiți contribuții de specialitate privind incluziunea socială, egalitatea de gen, protecția mediului sau drepturile comunității. Sprijiniți instrumente de monitorizare care urmăresc transparența, incluziunea și conformitatea cu reglementările de mediu.	Întâlniri cu ONG-uri active în zonele proiectului	Pliante de proiect, rezumate non-tehnice ale ESIA și SEP, note specifice privind impactul și atenuarea...	Faza de pregătire, după cum este necesar	Echipa de proiect	Correspondență prin e-mail sau prin platforme virtuale (Zoom/Teams)
Parteneri de dezvoltare						

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație
BERD	Asigurarea faptului că proiectarea și implementarea proiectului se aliniază cu Politica de Mediu și Socială și cu Cerințele de Performanță ale BERD.	Cel puțin o întâlnire inițială E&S cu antreprenorul de construcții pentru a revizui obligațiile de mediu și sociale. Întâlniri interne cu Managerul de Proiect și Managerul E&S.	Evaluarea Impactului Social și de Mediu (EIMS) și Planul de Implicare a Părților Interesate (PES) Rapoarte de monitorizare care includ activități de implicare a părților interesate și soluționarea reclamațiilor	Verificări lunare sau bilunare în timpul pregătirilor prin intermediul întâlnirilor virtuale	Echipa de proiect	Prin intermediul platformelor virtuale (Zoom/Teams) Vizite ocazionale la fața locului sau întâlniri la Chișinău cu parteneri de implementare sau consultanți Documentație partajată prin intermediul portalurilor securizate sau prin e-mail pentru revizuire și comentarii
Banca Mondială / AFD / UE / FAO / Agenția Elvețiană / Agenția Austriacă pentru Dezvoltare / PNUD / IUCN...	Oferirea de îndrumări tehnice și financiare pentru a asigura sustenabilitatea proiectului. Sprijinirea planificării participative și a consolidării capacităților.	Consultații virtuale pentru informare/actualizare privind progresul proiectului	Rapoarte și rezumate de proiect	După cum este necesar	Echipa de proiect și BERD	Correspondență prin e-mail sau prin platforme virtuale (Zoom/Teams)

6.3.3 Etapa de implementare

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație
Instituții și agenții guvernamentale						
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA)	Supravegherea implementării pentru a asigura alinierea cu politicile și strategiile naționale.	Participarea la comitetele directoare și tehnice ale proiectului Schimburi scrise și circulare oficiale pentru decizii administrative	Rapoarte de progres în implementare Documentație tehnică specifică sectorului (de exemplu, date despre calitatea apei, biodiversitate...) Actualizări ale monitorizării sociale și de mediu	Faza de implementare	Echipa de proiect	Întâlniri virtuale și portaluri oficiale pentru coordonare și raportare Vizite ocazionale la fața locului sau întâlniri la Chișinău
Agenția Națională pentru Îmbunătățiri Funciare (ANIF)	Monitorizarea executării măsurilor. Coordonarea acțiunilor interinstituționale (de exemplu, autorizare, monitorizare, comunicare publică, acces la terenuri, transfer de infrastructură, subvenții pentru fermieri și servicii de extindere).					
Agenția pentru Plăți pentru Agricultură și Intervenție (AIPA)	Sprijinirea soluționării nemulțumirilor sau conflictelor (MAIA / ANIF)					
Agenția Proprietății Publice						
Agenția pentru servicii de consiliere rurală						
Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii						
Ministerul Mediului (ME)						
Agenția de Mediu						
Apele Moldovei						

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație
Agenția Geologică de Stat Ministerul Finanțelor Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale Divizia Egalitate de Gen Agenția Națională pentru Siguranța Alimentară						
Părți interesate locale și tehnice						
Autoritățile locale	Asistență în obținerea autorizațiilor locale, accesul la șantiere și aranjamentele logistice (de exemplu, utilizarea drumurilor, depozitare). Monitorizarea respectării de către contractori a reglementărilor locale (de exemplu, programul de lucru, zgomotul, siguranța). Sprijinirea soluționării nemulțumirilor sau conflictelor la nivel comunitar. Facilitarea implicării locale în	Notificarea părților interesate prin diverse canale (primării, radio local, rețele sociale etc.) privind programul de lucru, întreruperile și siguranța. Participarea la comitetele de soluționare a reclamațiilor.	Linii directe pentru gestionarea traficului, controlul prafului, zgomotul și siguranța comunității Protocol de reclamații Liste de contacte de urgență și instrucțiuni pentru relocare temporară sau restricții de acces	Faza de implementare și vizite la fața locului, după cum este necesar	Echipa de proiect	Primării sau birouri municipale pentru raportare și documentare oficială Șantiere de construcții sau comunități afectate pentru inspecții și dialog

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație
	domeniul sănătății publice, siguranței rutiere și pregătirii pentru situații de urgență în apropierea șantierelor.					
AUAI	Monitorizați dacă lucrările de construcție și instalare se aliniază cu nevoile comunității și realitățile practice de pe teren. Oferiți feedback în timp real cu privire la condițiile de pe teren, accesul și funcționalitatea lucrărilor în curs de construire. Asistență în rezolvarea conflictelor. Colaborați cu echipa de proiect și cu contractorii pentru a vă asigura că lucrările nu obstrucționează în mod inutil activitățile agricole.	Colaborați cu echipa de proiect și cu contractorii pentru a vă asigura că lucrările nu obstrucționează în mod inutil activitățile agricole. Raportați problemele (de exemplu, blocaje, daune, probleme de siguranță).	Liste de verificare și ghiduri pentru monitorizarea aspectelor cheie ale construcției	Faza de implementare și participarea la inspecțiile lunare la fața locului	Echipa de proiect	Șantiere de construcții sau birouri AUAI
Producători agricoli	Minimizarea perturbării activităților agricole în timpul construcției. Pregătirea producătorilor pentru tranziția către noul sistem de irigații.	Utilizarea Asociațiilor pentru Utilizarea UII ca intermediari pentru coordonare	Programul lucrărilor de construcție și restricțiile de acces Hărți și diagrame vizuale care arată amplasarea noilor canale de irigații și a conexiunilor Ghiduri	Faza de implementare		Pe șantier sau săli comunitare locale

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație
			pentru raportarea problemelor, a perturbărilor preconizate și a modului de gestionare a acestora			
Proprietarii și utilizatorii de terenuri afectați	Asigurarea unei comunicări transparente și a unei alerte timpurii cu privire la orice impact fizic sau economic asupra terenului sau a utilizării terenului. Facilitarea acordurilor de acces, a compensațiilor (dacă este cazul) și a soluționării reclamațiilor în timpul lucrărilor. Evitarea sau minimizarea pierderii mijloacelor de trai, a daunelor materiale sau a restricționării accesului în timpul fazei de construcție. Implicarea persoanelor afectate în mecanismele de monitorizare și feedback.	Întâlniri individuale sau în grupuri mici cu proprietarii/utilizatorii de terenuri din zonele direct afectate Vizite la fața locului înainte și în timpul lucrărilor pentru a marca limitele, a explica impacturile preconizate și a conveni asupra măsurilor de atenuare	Hărți detaliate și descrieri ale zonelor afectate de schimbarea temporară sau permanentă a destinației terenurilor Notificare privind lucrările, cu calendarul, durata și informațiile de contact ale antreprenorului responsabil Îndrumări privind modul de depunere a reclamațiilor, de solicitare a despăgubirilor (dacă este cazul) sau de solicitare a clarificărilor	Înainte de construcție		Pe site-uri
Comunități locale	Mențineți publicul bine informat cu privire la activitățile proiectului, cronologie și potențiale perturbări (de exemplu, praf, zgomot, acces rutier)	Întâlniri comunitare și distribuirea anunțurilor publice. Utilizarea radioului local pentru anunțuri în masă, acolo unde este cazul.	Cronologii vizuale ale proiectului, hărți ale zonelor de construcție și rute de deviere a traficului. Îndrumări privind	Înainte de construcție		Cămine comunitare, școli, spații publice, la fața locului, dacă este necesar

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație
			modul de depunere a reclamațiilor, de solicitare a despăgubirilor (dacă este cazul) sau de solicitare a clarificărilor.			
Grupuri vulnerabile	Asigurarea faptului că persoanele vulnerabile sunt informate, consultate și protejate în timpul construcției	Grup de focus	Rezumate privind drepturile, privilegiile și îndrumările de siguranță Îndrumări privind modul de depunere a reclamațiilor, de solicitare a despăgubirilor (dacă este cazul) sau de solicitare a clarificărilor	Înainte de construcție		
Antreprenori și muncitori	Asigurarea conștientizării și respectării standardelor de sănătate, securitate, muncă și mediu la locul de muncă. Furnizarea de îndrumări clare privind conduita lucrătorilor, un cod de etică și mecanisme de raportare a reclamațiilor sau abuzurilor.	Sesiuni pre-construcție pentru antreprenori și toți muncitorii privind regulile și măsurile de siguranță ale proiectului	Plan de management de mediu și social, instrucțiuni specifice amplasamentului, postere privind siguranța, igiena și practicile interzise, cod de conduită pentru lucrători și contractori	Înainte de construcție	Antreprenori, personal dedicat gestionării reclamațiilor	Pe șantiere sau tabere de bază ale contractorilor
ONG-uri , Consiliul de Coordonare pentru Administrarea	Colaborarea la diseminarea informațiilor, prevenirea conflictelor și facilitarea soluționării reclamațiilor Observare și feedback	Vizite la fața locului	Actualizări ale proiectului, rezumate ale performanței de mediu și sociale și rapoarte de incidente	Faza de implementare	Echipa de proiect	Pe site-uri sau sesiuni virtuale atunci când este nevoie

Părțile interesate	Obiective	Metodă de comunicare/implicare	Informații / Materiale	Interval de timp / Frecvență	Responsabilitate	Locație
Zonei „Nistrul de Jos” (RAMSAR)	independent, în special impactul asupra populațiilor locale și ecosistemelor					
Parteneri de dezvoltare						
BERD	Monitorizarea conformității cu Politica de Mediu și Socială a BERD și cu Cerințele de Performanță pe tot parcursul implementării. Sprijinirea soluționării nemulțumirilor sau conflictelor	Ședințe regulate de supraveghere, vizite la fața locului	Actualizări privind implementarea, rapoarte de progres și cronograme de construcție Date de monitorizare, rapoarte	Misiuni în timpul construcției, în funcție de nivelul de risc, pentru monitorizarea performanței de mediu și sociale. Întâlniri sau evaluări ad-hoc suplimentare în cazul apariției unor neconformități sau incidente. Raportare finală și evaluări de închidere a proiectului.	Echipa de proiect	Ședințe virtuale de informare, vizite ocazionale la fața locului sau întâlniri la Chișinău Documentație partajată prin portaluri securizate sau prin e-mail
Banca Mondială / AFD / UE / FAO / Agenția Elvețiană / Agenția Austriacă pentru Dezvoltare / PNUD / IUCN...	Sprijinirea sinergiilor dintre proiectele din sectorul agricol și al irigațiilor	Apeluri de coordonare virtuale și revizuri de documente, Vizite pe teren	Actualizări de proiect, rapoarte de monitorizare	Faza de implementare, posibilitatea de a participa la vizite la fața locului, audituri tehnice...	Echipa de proiect și BERD	Corespondență prin e-mail, pe site-uri sau prin platforme virtuale (Zoom/Teams)

6.4 Programa

Tabelul de mai jos prezintă principalele activități de implicare a părților interesate planificate în fazele cheie ale proiectului - fezabilitate, pregătire și implementare. Acesta evidențiază obiectivele specifice ale fiecărei activități și identifică principalele părți interesate implicate.

Activități principale	Obiective	Părți interesate cheie
Faza de fezabilitate		
Întâlniri strategice și tehnice cu instituțiile	Verificarea alinierii cu strategiile sectoriale naționale Designul caracteristicilor proiectului și identificarea activităților de consolidare a capacităților Definirea modalităților de implementare	Ministere, agenții guvernamentale, MAIA, ANIF
Consultanță privind datele, inventar tehnic	Definirea situației de bază Analizarea utilizărilor și nevoilor locale	Agenții guvernamentale, ANIF, Agenția de Mediu, Agenția de Stat « Apele Moldovei », AUA, producători agricoli
Întâlniri, focus grupuri, consultări individuale	Prezentarea proiectului și colectarea preocupărilor sociale. Acceptabilitatea socială și prevenirea conflictelor. Anticipați nevoile de compensare Designul caracteristicilor proiectului și identificarea activităților de consolidare a capacităților Definirea modalităților de implementare	Asociații ale Utilizatorilor de Terenuri (AUA), producători agricoli, proprietari și utilizatori de terenuri afectați, comunități locale, grupuri vulnerabile
Întâlniri strategice	Asigurarea conformității proiectului cu Politica și Cererile de Prețuri și Condiții de Mediu și Sociale ale BERD. Integrați transparența și incluziunea încă din etapa de proiectare Definirea modalităților de implementare	BERD
Consultări tehnice, întâlniri bilaterale	Împărtășiți cunoștințe tehnice din alte proiecte similare Identificarea sinergiilor cu proiecte în curs sau viitoare Explorați opțiunile de cofinanțare sau finanțare mixtă	de dezvoltare : Banca Mondială / AFD / UE / FAO / Agenția Elvețiană / Agenția Austriacă pentru Dezvoltare / PNUD / IUCN...
Faza de pregătire		
Întâlniri de coordonare interinstituțională	Facilitarea colaborării interinstituționale Supravegherea evaluării impactului asupra mediului Aprobarea planurilor de management de mediu și social	Ministere, agenții guvernamentale, MAIA, ANIF
Întâlniri de coordonare cu autoritățile locale și implicare instituțională	Asigurarea alinierii la reglementări, permise și așteptări instituționale Facilitarea logisticii și comunicării implementării locale	Autoritățile locale, ONG-urile, Consiliul de Coordonare pentru Administrarea Zonei „Nistrul de Jos” (RAMSAR)
Consultări comunitare și sesiuni specifice	Informarea comunităților despre impactul proiectului, termene, sănătate și siguranță, locuri de muncă și mecanisme de soluționare a reclamațiilor Promovarea incluziunii și abordarea preocupărilor specifice ale grupurilor vulnerabile sau subreprezentate Prezentarea măsurilor de compensare, relocare și despăgubire	Proprietari de terenuri, comunități locale, grupuri vulnerabile, producători agricoli, asociații de utilizatori ai apei și membrii acestora

Activități principale	Obiective	Părți interesate cheie
Sesiuni de conștientizare	Încurajarea conștientizării și respectării standardelor de muncă, cerințelor de sănătate și securitate și obligațiilor de mediu Clarificarea rolurilor și responsabilităților în implementare, inclusiv procedurile de reclamații și raportare Promovarea oportunităților de angajare locală și a transparenței în procesele de recrutare	Antreprenori, proprietari de terenuri, comunități locale, grupuri vulnerabile, producători agricoli, asociații de utilizatori ai apei și membrii acestora
Întâlnire de lansare / Întâlniri interne	Asigurarea faptului că proiectarea și implementarea proiectului se aliniază cu Politica de Mediu și Socială și cu Cerințele de Performanță ale BERD.	BERD
Consultanțe tehnice	Oferirea de îndrumări tehnice și financiare pentru a asigura sustenabilitatea proiectului Sprijinirea planificării participative și a consolidării capacităților	Parteneri de dezvoltare: Banca Mondială / AFD / UE / FAO / Agenția Elvețiană / Agenția Austriacă pentru Dezvoltare / PNUD / IUCN...
Faza de implementare		
Întâlniri de coordonare interinstituțională, comitete de coordonare	Supravegherea implementării pentru a asigura alinierea cu politicile și strategiile naționale și monitorizarea executării măsurilor	Ministere, agenții guvernamentale
Notificarea părților interesate prin diverse canale	Informarea comunității despre activitățile proiectului, programul de lucru, potențialele perturbări (cum ar fi zgomotul sau accesul rutier), măsurile de siguranță	Autoritățile locale
Comitete de soluționare a reclamațiilor	Sprijinirea soluționării nemulțumirilor sau conflictelor	Autorități locale, ANIF, MAIA, BERD
Consultări comunitare	Informarea comunității, colectarea de feedback, discutarea impactului proiectului și abordarea preocupărilor locale	Proprietari de terenuri, comunități locale, producători agricoli, asociații de utilizatori ai apei și membrii acestora
Vizite la fața locului	Marcați limitele terenurilor, inspecți progresul construcției și angajați-vă în dialog direct cu părțile interesate locale	Proprietari de terenuri, comunități locale, producători agricoli, asociații de utilizatori ai apei și membrii acestora, ONG-uri
Grup de focus	Oferiți un schimb mai aprofundat de opinii cu privire la nevoile și preocupările specifice ale acestor populații	Grupuri vulnerabile
Sesiuni premergătoare construcției și briefing zilnic	Asigurarea respectării standardelor de sănătate, securitate, muncă și mediu la locul de muncă, oferind în același timp ghiduri clare de conduită, un cod de etică și mecanisme de raportare a reclamațiilor pentru lucrători.	Antreprenori și muncitori
Ședințe de supraveghere	Monitorizarea conformității cu Politica de Mediu și Socială și Cerințele de Performanță ale BERD	BERD
Apeluri de coordonare virtuală și revizui de documente	Sprijiniți managementul adaptiv prin furnizarea de îndrumări tehnice și feedback pe tot parcursul implementării	Parteneri de dezvoltare: Banca Mondială / AFD / UE / FAO / Agenția Elvețiană / Agenția Austriacă pentru Dezvoltare / PNUD / IUCN...

7 Responsabilități

Implementarea activităților de implicare în timpul studiului de fezabilitate a fost în responsabilitatea echipei BRLi , în special:

- Pierre Savey, lider de echipă internațională
- Quentin Renault, expert internațional principal în E&S

Aceștia au asigurat o bună coordonare și implementare a activităților de consultare. Au fost sprijiniți de:

- Elena Culighin, expert național în mediu.
- Mariana Buruiana, expert social național.
- Adrian Iepure, expert național în relocare.
- Viorel Botnaru, specialist național în agricultura.

Reprezentanții MAIA și ANIF au fost informați sistematic despre toate activitățile desfășurate cu părțile interesate ale proiectului.

Echipa BERD este implicată în contacte cu alte IFI-uri și cu Ministerul Finanțelor și, atunci când este relevant/necesar, cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerul Mediului.

Odată finalizat studiul de fezabilitate, ANIF, în calitate de entitate parte a viitoarei UIP, va fi responsabilă de implementarea Planului de Evaluare a Proiectului (SEP). ANIF va numi un punct de contact pentru proiect, care va:

- Asigurarea legăturii între părțile interesate locale și naționale, între beneficiarii finali și contractori. El/Ea se va asigura că părțile interesate locale sunt implicate eficient, va monitoriza activitățile și va disemina corect informațiile în rândul fermierilor și al comunităților locale.
- Conduce și planifică implementarea zilnică a activităților SEP
- Supervizează contractorii și asigură-te că aceștia își îndeplinesc angajamentele în ceea ce privește activitățile de angajament.
- Conduce mecanismul de soluționare a reclamațiilor și asigură funcționarea și supravegherea eficientă a acestuia.
- Pregătirea rapoartelor de monitorizare a implicării, identificarea potențialelor provocări, informarea părților interesate din proiect cu privire la problemele specifice și participarea activă la căutarea unor soluții adecvate care să ducă la implementarea durabilă a proiectului.
- Actualizați periodic PEI-ul pentru a reflecta rezultatele implicării în fiecare etapă a proiectului și conform programului de implicare descris în Secțiunea 6.3.

8 Mecanism de soluționare a reclamațiilor pentru părțile interesate

Versiune preliminară. Va fi revizuită în funcție de aranjamentele de implementare.

8.1 Obiectivul mecanismului GRM

Abordarea reclamațiilor ridicate de persoanele fizice și instituționale interesate afectate de proiectele finanțate de BERD este o componentă importantă a gestionării riscurilor proiectului și a aplicării strategiilor de atenuare. Programul de implicare a părților interesate din proiect vizează identificarea, evaluarea și soluționarea timpurie a problemelor și preocupărilor pe care le-ar putea avea părțile interesate înainte ca acestea să escaladeze în reclamații. Dacă evitarea și atenuarea eșuează, proiectul va oferi un proces de soluționare a reclamațiilor care să asigure responsabilitatea. Mecanismul de gestionare a reclamațiilor (GRM) este un mecanism reactiv care răspunde în timp util preocupărilor și reclamațiilor părților afectate de proiect legate de performanța de mediu și socială a proiectului.

Acest mecanism de soluționare a reclamațiilor se aplică oricărei părți afectate, așa cum se prevede în PR10 din Politica de mediu și socială a BERD. Reclamațiile și preocupările legate de condițiile de muncă vor fi gestionate printr-un mecanism separat pentru lucrători (atât angajați, cât și contractori).

Pe lângă mecanismul la nivel de proiect gestionat de MAIA/ANIF, Mecanismul Independent de Responsabilizare a Proiectelor⁴ (IPAM⁴) al BERD, ca instrument independent de ultimă instanță în cazul în care mecanismul proiectului eșuează, își propune să faciliteze soluționarea problemelor sociale, de mediu și de divulgare publică ridicate de persoanele afectate de Proiect și de organizațiile societății civile cu privire la proiectele finanțate de BERD în rândul părților interesate ale Proiectului sau să determine dacă Banca a respectat PSE-ul său și prevederile specifice Proiectului din Politica sa de Acces la Informații; și, acolo unde este cazul, să abordeze orice nerespectare existentă a acestor politici, prevenind în același timp nerespectarea viitoare a Băncii.

În orice moment, părțile interesate pot solicita alte căi de atac legale în conformitate cu cadrul legal al Republicii Moldova, inclusiv apeluri judiciare oficiale, deoarece acest mecanism de soluționare a reclamațiilor din cadrul proiectului este un instrument voluntar de remediere oferit părților interesate afectate de către MAIA și ANIF.

8.2 Procesul de investigare și soluționare a reclamațiilor

Mecanismul de gestionare a irigațiilor (GRM) la nivelul întregului proiect va fi menținut pe întreaga perioadă de implementare a proiectului (construcție și operare). Recomandăm insistent titularului de proiect să mențină un astfel de mecanism chiar și după finalizarea implementării proiectului, ca parte a atribuțiilor ANIF privind supravegherea sectorului de irigații. GRM se va asigura că toate părțile interesate pot fi implicate eficient în implementarea proiectului, va oferi personalului proiectului sugestii/feedback practice cu privire la activitățile proiectului, permițându-le să fie mai responsabili, transparenți și receptivi.

Acest mecanism se bazează pe următoarele principii:

⁴ Informații despre procesul IPAM pot fi găsite la adresa: <https://www.ebrd.com/what-we-do/independent-project-accountability-mechanism.html>

- Reclamațiile vor fi tratate confidențial, cu excepția cazului în care se convine altfel cu reclamantul, evaluate imparțial și gestionate transparent;
- depunerea și reexaminarea reclamațiilor vor fi gratuite pentru reclamant;
- MAIA și ANIF se vor asigura că toate părțile afectate de proiect vor avea oportunități egale de a-și depune reclamațiile într-un mod accesibil. Beneficiarii proiectului pot utiliza o gamă largă de opțiuni de contact (număr de telefon, adresă de e-mail și adresă poștală, personal etc.). GRM este accesibil tuturor părților interesate;
- Canalele de completare a formularului de reclamație ar trebui dezvăluite în surse oficiale;
- MAIA și ANIF vor oferi posibilitatea de a depune o plângere în mod anonim. Cu toate acestea, plângerile anonime nu vor putea fi abordate personal, deoarece reclamantul nu este cunoscut;
- Persoanele afectate pot depune o plângere în orice moment al activității legate de proiect privind impactul asupra mediului și cel social;
- Mecanismul de gestionare a reclamațiilor (GRM) este conceput pentru a răspunde nevoilor tuturor reclamantilor, inclusiv ale celor anonimi. Dacă reclamantii solicită protejarea identității lor, aceste reclamații vor fi clasificate drept confidențiale. Problemele ridicate în reclamațiile anonime vor fi evaluate, dar nu se vor furniza răspunsuri, deoarece identitatea reclamantilor nu va fi cunoscută;
- Toate reclamațiile, simple sau complexe, vor fi abordate și soluționate cât mai repede posibil. Măsurile luate cu privire la reclamație vor fi rapide, decisive și constructive;
- În cazurile în care persoanele sau grupul prejudiciat nu sunt mulțumite de rezultatul mecanismului amiabil, acestea vor putea întotdeauna să sesizeze instanța în orice etapă a procesului de soluționare;
- Toate reclamațiile vor fi înregistrate și documentate, iar fiecare proces de soluționare a reclamațiilor și comunicare va fi urmărit sistematic;
- Pentru a face mecanismele de soluționare a reclamațiilor accesibile tuturor părților interesate, este util să se simplifice și să se înțeleagă ușor procedurile de depunere a reclamațiilor și să se ofere posibilitatea de a depune reclamațiile în mod anonim;
- Canalele de depunere a plângerilor vor fi enumerate și comunicate publicului prin diverse canale;
- Următoarele cereri nu sunt eligibile:
 - reclamații referitoare la acțiuni sau omisiuni care sunt responsabilitatea altor părți decât entitatea executantă competentă aflată sub autoritatea acesteia în cadrul proiectului;
 - plângeri depuse:
 - la mai mult de doi ani după ce autorul plângerii a luat cunoștință de fapte.
- Pentru a fi operațional și eficient din punct de vedere al costurilor, soluționarea reclamațiilor trebuie să se facă la cel mai scăzut nivel. Procesul începe cu entitatea executantă, autoritatea locală de reglementare și partea afectată care analizează conflictul și decid împreună cum să își promoveze interesele reciproce (etapa 1). Aceasta este adesea cea mai simplă și mai eficientă modalitate de a rezolva disputele.

Proiectul va asigura acces egal și nediscriminatoriu la mecanismele de soluționare a reclamațiilor

Un specialist social din cadrul UIP va servi ca punct(e) focal(e) pentru reclamații și va înregistra reclamațiile depuse în Registrul (baza de date) de reclamații și le va examina în termen de 15 (cincisprezece) zile calendaristice, inclusiv verificarea informațiilor, verificarea încrucișată și analiza, precum și urmărirea solicitării, după cum este necesar. După cum este necesar, punctul focal pentru reclamații va implica în această activitate specialiștii celorlalte unități relevante din cadrul MAIA și ANIF.

Canale pentru depunerea reclamațiilor: Sugestiile/reclamațiile pot fi trimise prin e-mail, site web, platformă online, telefon, poștă etc. Va fi furnizat modelul pentru reclamații.

În cazul plângerilor privind violența de gen (VG), există riscuri de stigmatizare, respingere și represalii împotriva supraviețuitorilor. Prin urmare, GRM are multiple canale prin care plângerile pot fi înregistrate într-un mod sigur și confidențial.

DIVERSELE canale prin care cetățenii/beneficiarii/grupurile vulnerabile pot face reclamații/sugestii/complemente cu privire la activitățile proiectului sunt următoarele: în formă scrisă, prin comunicări orale și verbale și prin intermediul unei platforme online (atât în formă audio, cât și scrisă).

GRM va fi stabilit pe 3 niveluri:

- **Nivelul 1. Nivel local și prin intermediul unei platforme online.** Primarul va fi responsabil, în primul rând, pentru colectarea reclamațiilor de la locuitorii locali și angajații antreprenorului, numai dacă nu există conflict de interese. Primarul trebuie să contacteze specialistul social pentru a-l notifica despre reclamație.

Dacă municipalitatea este parte interesată, plângerea trebuie adresată direct către ANIF (a se vedea nivelul 2).

Canalele de depunere a reclamațiilor vor fi dezvăluite în apropierea amplasamentului proiectului, pe un panou mare (lângă stațiile de pompare și primărie). Pentru angajații antreprenorului, va exista un mecanism separat de soluționare a reclamațiilor pentru lucrători la nivelul ANIF.

GRM va fi accesibil și pe platforma online și va fi conectat la site-urile web ale MAIA și ANIF - link .

- **Nivelul 2. ANIF.** Reclamantul va putea depune o plângere la ANIF pe:

Platformă online: <https://anif.gov.md/contacte>

e-mail : cancelaria@anif.gov.md

adresa poștală : ANIF, strada Grenoble 193, Chișinău MD-2043, Republica Moldova

prin telefon: +373 22 82-08-21

- **Nivelul 3. MAIA.** Reclamanții pot completa formularul online urmând linkul platformei furnizate sau pot completa șablonul din ESIA și îl pot trimite la:

Platformă online: <https://maia.gov.md/ro/content/petiții-online>

e-mail: cancelaria@maia.gov.md

adresa poștală: sau. C Chișinău MD 2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt , 162
sediul MAIA , în cutia poștală extindere la intrare centrală

Tot personalul responsabil de GRM (autorități locale/primari, ANIF, MAIA) trebuie să completeze formularul de înregistrare a reclamațiilor/anchetelor pentru Jurnalul GRM.

Termenul de răspuns nu va depăși 10 zile lucrătoare, cu excepția cazului în care sunt necesare informații suplimentare pentru stabilirea eligibilității, caz în care reclamantul va fi notificat despre prelungire în termen de 10 zile lucrătoare. Specialistul social, în legătură cu ANIF, va coordona și monitoriza răspunsurile la toate reclamațiile. MAIF va putea prelungi termenul de soluționare a reclamațiilor până la 20 de zile lucrătoare (reclamantul va fi informat despre prelungire).

În cazurile în care situația este complexă sau controversată sau în care relația dintre agenția de implementare și reclamant este conflictuală, va fi numit un investigator independent pentru a efectua o analiză formală a conformității (inclusiv o vizită la fața locului) pentru a permite o investigație amănunțită a problemelor de neconformitate și a cauzelor acestora și pentru a dezvolta un plan de acțiuni corective. Această analiză implică stabilirea faptelor prin interviuri cu reclamantul, agenția de implementare, persoanele afectate de proiect și părțile interesate relevante, colectarea de informații complete pentru a permite o determinare factuală a problemelor și, dacă este necesar, efectuarea de inspecții.

GRM va ajuta supraviețuitoarele VBG, îndrumându-le către furnizorii de servicii VBG pentru sprijin imediat după primirea unei plângeri direct de la o supraviețuitoare. Lista furnizorilor de servicii/ONG-urilor VBG este disponibilă la www.stopviolenta.md ⁵. Linia telefonică de încredere pentru femei - 0 8008 8008, pentru sprijin adecvat în domeniul VBG și al femeilor și femeilor, va fi publicată pe panourile publice ale proiectului și în municipii, precum și pe platforma online a proiectului. Dacă este necesar, se poate contacta și Linia telefonică națională de încredere pentru copii 116 11. Aceasta își propune să ofere sprijin în situații de criză și asistență necesară copiilor în cazurile de încălcare a drepturilor lor.

8.3 Jurnal de reclamații

Este important ca toate reclamațiile, inclusiv cele anonime, să fie înregistrate în scris și stocate într-o bază de date. Reclamațiile primite ar trebui să li se atribue un număr care va ajuta specialistul desemnat să urmărească progresul prin intermediul bazei de date. Baza de date ar trebui să conțină cel puțin informații relevante privind data depunerii, domeniul de aplicare, partea responsabilă, termenul limită de soluționare a problemei și feedback-ul (pozitiv sau negativ). Registrul de reclamații va fi transmis BERD trimestrial pentru revizuire.

Mecanismul de soluționare a reclamațiilor va fi următorul:

- **Etapa 1: Primirea Reclamațiilor/propunerii/sugestiei** (denumite împreună în continuare „reclamație”), indiferent de forma primirii: verbală, scrisă, online etc. O verificare inițială este efectuată de către destinatar - specialist social, care este inclusă în mod obligatoriu în registrul GRM. Toate reclamațiile care îndeplinesc criteriile de admisibilitate (legate de Proiect) sunt transmise și persoanelor în cauză pentru a obține opiniile/propunerile acestora cu privire la reclamațiile sau acuzațiile de încălcări conținute în acestea.
- **Etapa 2 : Examinarea/revizuirea reclamațiilor.** Specialistul social al proiectului (care urmează să fie recrutat), împreună cu alți specialiști, investighează și ia o decizie cu privire la reclamație și evaluează cazul, inclusiv dacă reclamația, singură sau în combinație cu alte reclamații, pare să dezvăluie un model consistent de etape viitoare atestate în mod fiabil. În timpul revizuirii, specialistul social poate propune managerului de proiect să decidă:
 - să respingă o plângere dacă aceasta este inadmisibilă deoarece nu are legătură directă sau indirectă cu Proiectul și să informeze solicitantul;
 - a menține o plângere în curs de examinare și a solicita celorlalte părți interesate implicate și/sau reclamantului să furnizeze informații suplimentare într-un termen rezonabil;
 - să furnizeze un prim răspuns care să confirme contestația în termen de 10 zile și să informeze solicitantul despre decizie, cu explicații, în termen de 30 de zile de la confirmarea primirii.
 - Dacă nu este în competența sa să transmită un dosar care conține toate comunicările admisibile, precum și recomandările aferente, către MAIA și BERD pentru examinare ulterioară.
- **Etapa 3 : MAIA, ANIF, BERD** . Ministerele și BERD își pot exprima opinia către:
 - să întrerupă examinarea situației;
 - menține situația sub supraveghere pentru analize ulterioare sau informații suplimentare;
 - transmiterea situației către celelalte instituții ale statului moldovenesc pentru aviz sau soluționare.

Toate etapele de soluționare a reclamațiilor trebuie documentate, iar rezolvarea trebuie inclusă în Registrul GRM. Registrul GRM va fi trimis periodic (lunar) către MAIA.

⁵<https://stopviolenta.md/index.php?do=feedback>

8.4 Conștientizare și dezvoltare

Informațiile despre Planul de Implicare a Părților Interesate (SEP) și Mecanismul de Soluționare a Reclamațiilor (GRM) vor fi disponibile pe site-urile web ale MAIA, ANIF și BERD, precum și pe platforma online și vor fi incluse în comunicările cu părțile interesate ale proiectului prin tot felul de metode și instrumente de comunicare, inclusiv e-mailuri, site web, ateliere, întâlniri, discuții în grupuri de lucru etc.

8.5 Roluri și responsabilități pentru GRM

ANIF, în calitate de proprietar al proiectului, va fi responsabil pentru GRM. Responsabilitățile pentru gestionarea sistemului GRM includ următoarele și pot fi actualizate periodic, în consultare cu echipele ANIF, MAIA și BERD.

- Managementul general al sistemului GRM;
- Dezvoltarea și menținerea campaniilor de conștientizare;
- Primirea reclamațiilor;
- Înregistrarea reclamațiilor;
- Confirmare de primire și termen pentru examinarea unei reclamații;
- Sortarea/categorizarea reclamațiilor – etapa de evaluare;
- O analiză amănunțită a problemelor, inclusiv a legăturii cauzale dintre activitățile proiectului și presupusele daune/prejudicii/perturbări;
- Luarea deciziilor și remedierea pe baza unei astfel de examinări;
- Prelucrarea contestațiilor sau comunicarea continuă cu reclamantul în scopul soluționării problemelor pe cale amiabilă;
- Publicarea răspunsurilor la reclamații, cu excepția cazului în care reclamantul solicită altfel din motive de confidențialitate sau din alte motive;
- Organizarea și implementarea materialelor informative și a campaniilor de conștientizare;
- Raportare și feedback privind rezultatele GRM.

8.6 Monitorizarea și raportarea implementării GRM

Politicile, procedurile și actualizările periodice ale sistemului GRM vor fi puse la dispoziția tuturor părților interesate. Echipa ANIF, sub supravegherea auditorului intern, va urmări și monitoriza periodic stadiul reclamațiilor pentru a se asigura că toate sesizările sunt soluționate în termenul stabilit. De asemenea, specialistul social va furniza și publica rapoarte disponibile echipei BERD și tuturor părților interesate. Rapoartele vor conține următoarele informații:

- stadiul înființării GRM (proceduri, personal, creșterea gradului de conștientizare etc.);
- date cantitative privind numărul de reclamații primite, numerele relevante și numărul de reclamații soluționate;
- date calitative privind tipul de reclamații și răspunsurile furnizate, problemele nerezolvate;
- timpul necesar pentru soluționarea reclamațiilor;
- orice probleme întâmpinate cu procedurile/personalul sau utilizarea;
- factorii care pot afecta utilizarea sistemului de feedback GRM/beneficiar;
- orice măsuri corective sugerate/adoptate.

Specialistul social va întocmi anual un raport care să sintetizeze rezultatele implementării GRM. Acest raport va oferi un rezumat al tuturor problemelor, reclamațiilor și rezoluțiilor rezultate în urma consultărilor publice. Raportul va oferi un rezumat al constatărilor consultărilor publice relevante din cadrul întâlnirilor informale desfășurate la nivel comunitar. Acest raport va fi disponibil online pentru populația generală. Părților interesate trebuie să li se reamintească încă o dată că mecanismul de soluționare a reclamațiilor este disponibil și important.

9 Monitorizare și raportare

Împrumutatul va păstra și va publica, ca parte a evaluării de mediu și sociale, o evidență documentată a implicării părților interesate, inclusiv o descriere a părților interesate consultate, un rezumat al feedback-ului primit și o scurtă explicație a modului în care feedback-ul a fost luat în considerare sau a motivelor pentru care nu a fost luat în considerare.

Mai exact, rezultatele procesului de implicare a părților interesate vor fi incluse în Rapoartele de Monitorizare a Proiectului, inclusiv rezumatul acestor Rapoarte. Acestea ar trebui să includă următoarele informații privind implicarea părților interesate:

- Locul și ora desfășurării activităților consultative (toate tipurile de activități de implicare);
- Informații despre participanți;
- Probleme și preocupări ridicate în timpul ședințelor consultative;
- Informații despre modul în care problemele ridicate în timpul întâlnirilor au fost luate în considerare de către organizația responsabilă de implementarea proiectului.
- Lista numărului și tipurilor de reclamații ridicate în perioada de raportare și numărul de reclamații soluționate și/sau nerezolvate;

Rapoartele vor include, de asemenea, un rezumat al măsurilor corective implementate menite să soluționeze reclamațiile. Rapoartele de monitorizare vor fi făcute publice pe site-ul web al Companiei și trimestrial.

ANEXE

Anexa 1. Formular de reclamație pentru proiect

Număr de referință	
Nume complet (opțional) > Vă rog să nu-mi dezvăluiți identitatea fără consimțământul meu.	
Informații de contact Vă rugăm să bifați modul în care doriți să fiți contactat (poștă, telefon, e-mail).	Prin poștă: Vă rugăm să furnizați adresa poștală: _____ _____ _____ Prin telefon: _____ Prin e-mail _____ _____
Limba preferată de comunicare	> ROMÂNĂ > ENGLEZĂ > ALTE _____
Descrierea incidentului pentru reclamație	Ce s-a întâmplat? Unde s-a întâmplat? Cui s-a întâmplat? Care este rezultatul problemei?
Data incidentului / reclamației	
	> Incident/reclamație unică (data _____) > S-a întâmplat de mai multe ori (de câte ori? _____) > În desfășurare (întâmpinăm în prezent o problemă)
Ce ți-ar plăcea să se întâmple?	

Semnătură: _____

Data: _____

Vă rugăm să returnați acest formular la:

Nume

Adresa

E-mail

număr de telefon

Anexa 2. Registrul de reclamații – Model

Notă: Orice date cu caracter personal vor fi prelucrate în conformitate cu reglementările din Republica Moldova privind protecția datelor cu caracter personal.

	Numele reclamantului	Sexul reclamantului	Informații de contact	Data primirii	Data confirmării	Descrierea reclamației	Soluția propusă	Data închiderii	Formular de închidere semnat (D/N)	Urmărirea reclamațiilor	Recurență (D/N)	Acțiune/note
1	<i>Introduceți numele sau „anonim” sau „confidențial”</i>											
2												
3												

Anexa 3. Registrul intern al implicării părților interesate – Model

Notă: Orice date cu caracter personal vor fi prelucrate în conformitate cu reglementările din Republica Moldova privind protecția datelor cu caracter personal.

	Categoria și numele părții interesate	Tipul de angajament	Data logodnei	Probleme/preocupări cheie	Ațiuni ulterioare convenite	Note despre progres
1	(De exemplu, rezident afectat, ...)	(De exemplu, întâlnire oficială, prezentare, întâlnire informală...)				
2						
3						